

2011-10-24
Dnr 43-2011:1248

Emmaboda kommun
kommunen@emmaboda.se
Rektorn vid Lindåsskolan
annette.fagerstromfranzen@emmaboda.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Lindåsskolan
i Emmaboda

Tillsyn i Lindåsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Emmaboda kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Lindåsskolan besöktes av Skolinspektionen den 21 september 2011.

För att alla elever i Lindåsskolan ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål behöver rektorn säkerställa att samtliga lärare planerar och utvecklar sin undervisning utifrån de nationella styrdokument. Vidare behöver rektorn säkerställa att skolans insatser avseende särskilt stöd kontinuerligt följs upp och dokumenteras genom åtgärdsprogrammen. Trots ett medvetet och i huvudsak väl fungerande arbete med särskilt stöd når inte alla elever på skolan målen i engelska, matematik och svenska.

Skolmiljön präglas av trygghet och studiero. Det vilar ett påtagligt lugn över klassrum och korridorer. Eleverna uppger att de känner sig trygga på skolan och att personalen agerar vid fall av kränkande behandling. Skolans ordningsregler och plan mot kränkande behandling har utarbetats under medverkan av eleverna. Planen revideras årligen, men uppfyller inte helt skollagens krav.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Lindåsskolan i Emmaboda måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Emmaboda kommun att senast den **30 mars 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

All undervisning utgår inte från läroplanens och kursplanernas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande (1 kap. skollagen, Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011).

I detta ingår att:

- säkerställa att undervisningen i samtliga ämnen utgår från läroplanens och kursplanernas krav.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till inflytande över utbildningen i enlighet med författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med inflytande (1 och 4 kap. skollagen, Lgr 11).

I detta ingår att:

- se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och att skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad och
- säkerställa att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Särskilt stöd

Studiehandledning ges inte till elever i behov av det och åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd (5 kap. skolförordningen, 3 kap. skollagen)

I detta ingår att:

- säkerställa att studiehandledning på modersmålet ges till elever som har behov av det och
- säkerställa att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Bedömning

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning (10 kap. skollagen).

I detta ingår att:

- säkerställa att samtliga individuella utvecklingsplaner innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 30 mars 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Lindåsskolan har redovisat hur stor andel av eleverna som nått målen i årskurs 3 och 5 för ett antal år tillbaka. Skolans resultat år 2010 är något sämre än tidigare år. I årskurs 3 nådde 80 procent av eleverna målen i matematik och 73 procent målen i svenska. I årskurs 5 nådde 87 procent av eleverna målen i engelska och svenska och 93 procent i matematik. I övriga ämnen nådde alla elever målen.

Trots ett medvetet och i huvudsak väl fungerande arbete med särskilt stöd redovisar skolan att alla elever inte når lägst målen att uppnå i samtliga ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionens tillsyn visar att flertalet av skolans elever upplever skolan som trygg men att kränkningar har förekommit. I skolans kvalitetsredovisning för 2010 redovisas resultat från en enkät som eleverna besvarat under hösten 2010. Här framkommer att merparten av eleverna känner sig trygga i skolan. Däremot anser en femtedel av eleverna att påståendet "det är bra kamratskap" inte stämmer så bra. Genom utredningsunderlaget i ett aktuellt anmälningsärende framgår att kränkningar av elever har förekommit på skolan. I intervjun med ett urval av elever i årskurs 3 och 6 ger samtliga elever uttryck för att skolan är trygg och att de är delaktiga i det målinriktade arbetet mot kränkande behandling samt i utformandet av ordningsregler.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

All undervisning utgår inte från läroplanens och kursplanernas krav.

Motivering:

Genom lärarintervjun framkommer att samtliga lärare inte planerar sin undervisning utifrån de nationella styrdokumenterna. Personal i de lägre årskurserna beskriver hur de i planeringen av ämnesövergripande temaarbeten utgår ifrån läroplanen inklusive kursplanerna. Det finns dock lärare som uppger sig helt förlita sig på sin långa och beprövade erfarenhet som lärare vid planering av undervisningen och inte utgå från läroplanen inklusive kursplanerna.

Det senare förhållningssättet kan leda till att lärarens undervisning inte ger eleverna möjlighet att nå målen och kunskapskraven i ämnet samt att lärarens utvärdering av elevernas kunskapsutveckling och bedömning av kunskaper inte sker utifrån kraven i kursplanerna.

Det är därför angeläget att skolans rektor, som vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan är nytillträdd, ser till att undervisningen i samtliga ämnen och klasser utgår från läroplanens mål och kursplanernas krav.

Författning:

1 kap. 11 § skollagen

Lgr 11

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till inflytande över utbildningen i enlighet med författningarnas krav.

Motivering:

Av intervjuer med ett urval av elever i årskurs 3 och 6 framkommer att de har ett visst inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Eleverna hänvisar bland annat till elevens val då de kan välja vilket ämne de vill arbeta med. I vissa ämnen, exempelvis idrott och hälsa, efterfrågar läraren elevernas önskemål om innehållet och tar hänsyn till dessa. Den vanligast förekommande inflytandeformen är enligt eleverna att de har möjlighet till olika val efter att de genomfört uppgifterna som läraren bestämt. Intervjuade elever anser sig dock inte ha något inflytande över planeringen av undervisningen i flertalet ämnen.

Däremot är eleverna delaktiga i skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling samt i planeringen och genomförandet av det arbete som sker inom ramen för skolans val, den så kallade hälsoprofilen benämnd START. I intervjun med lärarna beskriver de situationen vad gäller elevernas möjligheter till inflytande på samma sätt som eleverna. Vidare framkommer att inflytandefrågor diskuteras i lärarlaget men någon dokumentation över hur arbetet ska te sig och utvecklas på skolan finns inte.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Studiehandledning ges inte till elever i behov av det och åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

I skolan finns elever i behov av studiehandledning på modersmålet. Enligt rektorn försöker elevernas lärare stödja aktuella elever så mycket som möjligt, bland annat genom att översätta de texter som klassen arbetar med till elevernas modersmål med hjälp av en översättningstjänst på nätet. Någon studiehandledning på elevernas modersmål ges dock inte.

Skolan utarbetar åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd. Av programmen framgår vilka behoven är och hur de ska tillgodoses, men inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning:

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning

Bedömning:

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

I Lindåsskolan genomförs utvecklingssamtal varje termin i förskoleklass och grundskola. I grundskolan upprättas skriftliga individuella utvecklingsplaner. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner som upprättats vårterminen 2011. Av dessa framkommer att skolan ger omdömen i ämnesblock (naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnen) samt att omdömen i ämnet teknik genomgående saknas.

Enligt skollagen ska läraren ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne som eleven får undervisning i. Även vid ämnesövergripande undervisning är således utgångspunkten att den individuella utvecklingsplanen ska innehålla skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det kan dock vara rimligt att i de lägre årskurserna (årskurs 1–3) ge de skriftliga omdömena i ämnesblock, om man i den lokala pedagogiska planeringen använder sig av de möjligheter till ämnesövergripande undervisning, som kursplanerna ger utrymme för.

Vidare finns det individuella utvecklingsplaner som saknar beskrivningar av skolans insatser för att eleven ska nå kunskapskraven/målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Anmärkning:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Lindåsskolan upprättar årligen en plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen har tagit del av den plan som upprättats för läsåret 2010–2011. Planen innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. I planen beskrivs hur skolan kartlägger situationen i verksamheten och prioriterade mål för kommande läsår anges. Det är dock otydligt vilka insatser som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året med anledning av kartläggningens resultat. Vidare saknar planen en redogörelse för hur föregående års, dvs. läsåret 2009/2010, planerade åtgärder har genomförts.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Lindåsskolan

Lindåsskolan ligger i samhället Lindås, sydost om kommunens centralort Emmaboda. Skolan har ca 120 elever och omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–6. Skolans personal är indelad i två arbetslag, F–3 och 4–6. Skolan har en hälsoprofil där ledordet är START (självförtroende, trygghet, ansvar, respekt och trivsel). Genom START jobbar skolan i åldersblandade grupper från förskoleklass till årskurs 6. Skolans hälsoråd, som består av elever från alla klasser, är med och planerar de olika teman som genomförs inom START. En termins tema kan innefatta massage, promenad, samarbetsövningar, rörelse till musik samt värderingsfrågor.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Josefin Brüde Sundin, Sofia Lindstrand och Robert Holmblad.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Eleonor Duvander
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstudier i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning kommunen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning. Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen. Företrädare för kommunen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).